

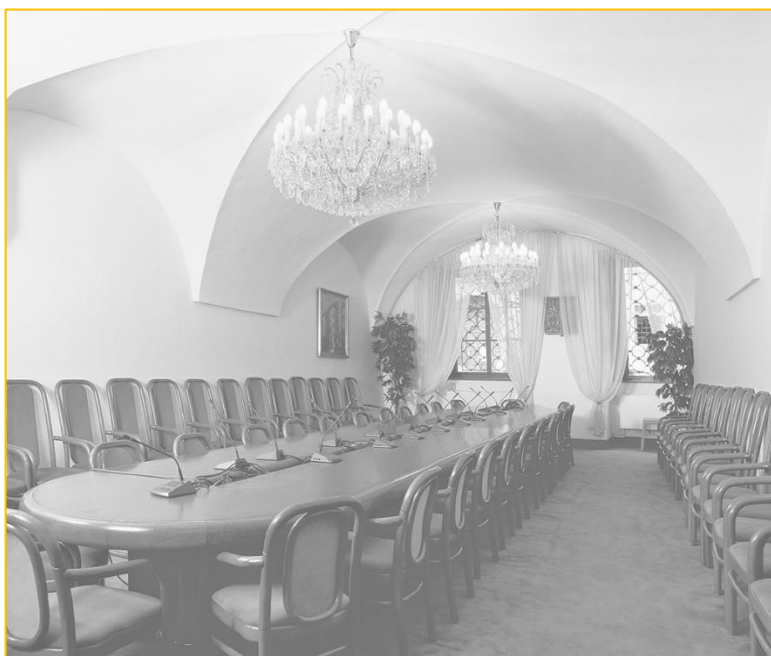
POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

STANOVISKA

Novela volebního zákona – zásada relativní většiny

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu
na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 247/1995
Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a
o změně a doplnění některých dalších zákonů,
ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 547),
s právem EU

Informační podklad č. 0547
srpen 2019
autor: Jindřiška Syllová

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: STANOVISKA
Název: Novela volebního zákona – zásada relativní většiny	Typ řady: online
Autor: Syllová, J.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=4
Číslo: Stanovisko č. 0547	První vydání řady: říjen 1998
Datum: srpen 2019	Frekvence vydání řady: nepravidelná
	Zaměření: stanoviska kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
relativní většina; first past the post	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií

STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	

Oddělení pro evropské záležitosti

STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
---	--	---	--	---

Oddělení komunikace a vzdělávání

INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů
---	---	--	---	---

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 547), s právem EU

Návrh volebního zákona pro volby do Senátu má zavést systém relativní většiny (first past the post) po vzoru Velké Británie. Je zvolen kandidát, který získal relativní většinu hlasů. Připočítávání druhých pořadí se bude podle návrhu zákona provádět jen při rovnosti hlasů, tedy v minimálním počtu případů.

Stanovisko PI:

Systém relativní většiny je klasickým volebním systémem, proto se nedá hovořit o pochybnostech jeho demokratičnosti ve smyslu Listiny základních práv EU. Kromě Velké Británie a Sněmovny reprezentantů v USA se systém relativní většiny od r. 2011 používá i v senátních volbách v Polsku. Mimo Evropu je tento systém častější, v Evropě je spíše výjimečný. K efektům systému existuje bohatá odborná literatura. Není však zcela jasné, jaké efekty má systém relativní většiny u komory, která není v parlamentu komorou hlavní. V Polsku senátní volby 2011 i 2015 kopírovaly volební tendence dolní komory, ovšem s tím, že posílily postavení velkých stran. Obecnou vlastností systému je vysoký počet tzv. propadlých hlasů, protože při větším počtu kandidátů může zvítězit kandidát s velmi malým procentem odevzdaných hlasů.

Jedinou (spíše dočasnou) diskriminační pochybnost může vzbuzovat abecední pořadí kandidátů, které může být nevýhodné pro určitá jména. Vzhledem k radikální změně ve srovnání se současným systémem by mělo být „abecední“ pořadí zdůrazněno na hlasovacím lístku, aby si jej byli všichni voliči už na počátku vědomi. Rovněž by (vzhledem k právu voličů na správné informace o volebním systému) mělo být zajištěno, aby si voliči byli vědomi zásadního charakteru **první volby** (pořadí) a marginálního charakteru druhého a dalšího pořadí. Podoba volebního lístku svádí k tomu, že je snad první, druhé a další pořadí co do účinků rovnocenné, což ve výsledku není pravda.

Jinak je v pravomoci členského státu, aby si určil, jaké volební právo si v rámci demokratických zásad vytvoří, Listina základních práv EU neupravuje žádné detailní požadavky pro vnitrostátní volební právo, kromě práva volit v komunálních volbách.

Závěr:

Navržená úprava je slučitelná s právem EU.

Tento informační podklad je zpracován k uvedenému číslu sněmovního tisku a nereflextuje eventuelní pozdější pozměňovací návrhy.

Materiál byl Parlamentním institutem zpracován na základě usnesení organizačního výboru Poslanecké sněmovny č. 168, II. volební období.